

goji uživale hipotekarni kredit pri hranilnicah, bodo se morale obračati na posojilnice, katerih glavna svrha je podeljevati kratkodobni obratni kredit, prenos največjega dela hranilnih vlog in povpraševanje po denarnih sredstvih v posojilnicah bo podražilo denar, obrestna mera se bo dvigala, dolžniki ne bodo zmogli zvišanih obresti. Posledice centralizacije našega pupilarne-varnega denarja bodo občutne za celo našo narodno gospodarstvo; občutili jih bodo vsi denarni zavodi in zastopniki onih slojev, ki ne poslujejo z bankami, temveč dobivajo od hranilnic ter posojilnic cen hipotekarni in personalni kredit.

Kaj storiti, da se preteča nevarnost o strani? Treba z vso odločnostjo zahtevati, da se zakon v toliko izpremeni, da se ukine prisilna centralizacija pupilarne-varnega denarja v Državni hipotekarni banki v Beogradu; gg. demokrati in samostojneži pa lahko brez lozadnega zakona prostovoljno ves denar nalagajo v Beogradu, ako bodo vodstva raznih denarnih zavodov to odobrila. Da se centralizacija denarja onemogoči, je potreben enoten nastop vseh prizadetih krogov in sicer hranilnic, združenih zvez, bank, organizacij hišnih posestnikov, kmetov, obrtnikov itd. Sedaj vladajoče razmere na denarnem trgu, katere se bodo še znatno poslabšale, ako izgubi Slovenija večji del svojih stalnih, sigurnih denarnih sredstev, nam priporočajo skupen, odločen nastop.

Iztrenimo se!

V daljni deželi je narod, ki ima to žalostno navado, da se na vse mogoče načine dela hvalečnega onemu, ki ga tepe. Čimbolj je tepen, tembolj mu poljublja roko, katere ga je bičala. Ako mu uniči hišo, se mu še gre zahvaliti za to. To so ljudje, ki so skoro podobni nam Slovencem.

Naši ljudje nalagajo svoj denar v posojilnice, hranilnice in banke najhujših naših nasprotnikov. Ako jim liberalna posojilnica ali banka da en ali dva procenta več, pa že drviijo vsi s prihranki k demokratskim denarnim zavodom in jim zaupajo denar. Vsak tak nezavednež pluje v lastno skledo, si sam plete korobač, s katerim nas tepejo. Denar, ki ga nosite v liberalne denarne zavode, posebno banke, gre v velikem v Beograd. In Slovenija postaja vedno bolj uboga. Z našim denarjem si zidajo banke v Beogradu veličanske palače, kupujejo in zidajo tovarne, verižijo, dražijo blago. Naši ljudje pa samo jadikujejo čez slabe čase, čez draginjo, čez pomanjkanje denarja, a denar pa še vedno nosijo v one banke, onim demokratom, ki so zakrivali današnje žalostne razmere.

Se več! Naši ljudje kupujejo v Mariboru, Celju, Ptuju, Slov. Bistrici in drugih krajih pri tistih trgovcih, zahajajo v tiste gostilne in k tistim obrtnikom, ki so demokrati ali pa orjunci. Pošteno naše ljudstvo na ta način pomaga, da lahko darujejo demokratsko-orjunki trgovci težke tisočake profita za Orjuno, Sokola in za volilni sklad najgrše stranke, za liberalno (JDS) stranko. To vse se dogaja v naši že desetletja. In ljudje se še niso spametovali. Kaj se pravi to? Tepsti in ubijati same sebe. Liberalci so obogateli, so z našim denarjem popluli trgovine in fabrike, so si ustanovili celo šumo časopisov, s katerimi farbajo ljudi. Dobili so zadnja desetletja moč in so vodili tako politiko, da je propadla poštenost, a raste samo lumparija. Gospodarsko politiko so uredili tako, da cvete verižništvo, izvozništvo, a draginja raste dan za dnem. Demokratom rastejo trebuh in se množijo milijoni, a pošteno ljudstvo propada poginja.

Te dni in za vso prihodnost naj velja sledeče pravilo za vse naše ljudi, za vse plasti poštenega naroda:

Naš denar ven iz liberalnih zavodov in vse v naše posojilnice! Naši ljudje naj kupujejo samo pri poštenih naših trgovcih in obrtnikih! Demokratsko-orjunc-

ana nista izgubila upanja in ko po človeški sodbi ni bilo več pričakovati pomoči od ljudi, jima je njuna modra dejanska vera kazala na Boga, ki more pomagati. Ljudi tedaj, ko drugi ne morejo več. In ta živa vera, to prepričevalno upanje je sijalo iz oči in iz obraza gospe Belmontovi in s čudovito močjo vplivalo na vse druge.

«Ubožec!» je dejala pomilovalno. «Vidim, da se vam je zelo hudo godilo. — Nič se ne boj, moj dragi John! — se je obrnila k soprogu. «Čisto dobro se počutim. Niti zejna nisem preveč. Napolnili smo mehove z Nilovo vodo in piti smo imeli zadosti ves čas. — Ampak gospod Headingly in Brown —, ni ju videti! Kje sta —? In ubogi Stuart, v kakem žalostnem stanju je —!»

«Headingly in Brown sta rešena vseh bridkosti!» je povedal Belmont resnobno. «Ne veš, draga, kolikokrat sem v teh urah hvalil Boga, da te ni pri nas —! In tedaj —!»

«Kje pa naj bom, če ne ob strani svojega ljubljene-ga moža? Rajši, mnogo rajši sem pri tebi, nego varna v Halfu!»

«Ali je prišla do Angležev vest o naši nesreči?» je vprašal polkovnik.

«Eden čolnov se je rešil. Gospa Schlesinger je bila v njem z otrokom in služkinjo. Čoln so slučajno in na vso srečo že zjutraj spustili v vodo. Kdor je bil na krovu, ko so Arabci napadli, je še imel čas, da je skočil v čoln in se rešil. Jaz sem tistikrat sedela v kabini in — ujeti so me. Za begunci so sicer streljali, pa ne vem, ali so koga zadeli.»

«So streljali —?» je vzkliknil Belmont živahno. — Njegova zaupljiva domišljija je koj ujela rahli solnčni žarek, ki je posijal v temni položaj. «Torej še vedno smemo upati na pomoč —! Posadka je čula streljanje —! Kaj mislite, Cochrane? Sedajle v tem trenutku so

skih hranilnic, bank, oštirjev, trgovcev in obrtnikov pa se izogibajmo!

Ker opazamo, da nastavljajo demokratske posojilnice, banke in hranilnice same Sokole in Orjunce kot uradnike, ker isto delajo povečini tudi demokratski trgovci, bomo primorani uporabiti zadnje sredstvo: S posebnimi okrožnicami bomo vse naše ljudstvo poučili in mu imenoma navedli tiste zavode in trdke, katerih se je treba izogibati.

Opetovano pozivamo naše zaupnike, da v tem smislu delujejo od moža do moža.

Vrzi mo od sebe proč ogrinjalo hlapčevstva in sužnjosti. Ne poljubujmo demokratskega biča, ki nas že tepe desetletja. Denar v naše posojilnice, kupujmo pri naših ljudeh, naročajmo samo naše časopisje!

Kako se Vas bojijo.

Ker Kukovčevi orjunci vedno bolj in bolj divjajo, pobijajo mirne in nedolžne državljane, celo otroke, in ker oblast prav ničesar ne ukrene proti tej razbojniški Orjuni, ljudstvo že ukrepa vse potrebno, da se brani sami. Kakor hitro so orjunci v Mariboru ovohali, da stojijo naši fantje in možje pripravljeni, so se lotili obupnega sredstva: pisali so pismo vladi, naj z žandarmerijo prepreči Ljudsko stražo. In ubogi orožniki so tekali po vseh občinah mariborskega okraja ter povpraševali: «Ali je poslanec Žebot kaj hodil tu okoli in zbiral fante in može za pretepanje orjuncem?» Vi ste se dobrohotno smejali in niste imeli kaj povedati!

Preveč ljubimo svojo slovensko in jugoslovansko očetnjava, da bi pustili od divjaških italijanskih orjuncem zastupljati naše ljudi. Kdo je bil, ki je v težkih časih pred vojsko in po vojski posebno v naših obmejnih krajih navduševal in organiziral priprosti slovenski rod za narodno osvoboditev. Ustanavljali smo društva, ki so javno in tajno budila narodno zavest, borili se na življenje in smrt proti Šudmarki in proti Schulvereinu, oteli naš narod z ustanavljanjem posojilnic gospodarske smrti. Ob ljudskih štetij v zadnjih desetletjih smo od moža do moža hoteli in preprečili, da ozemlje ob meji ni pokazalo nemške večine. Pri vsakih volitvah smo narod držali, da se je slovenska posest jačila. Težko, ljuto borbo smo borili, da so kraji med Muro in Dravo ter Maribor in druga mesta ohranili slovenski značaj. Če ne bi bilo tega predvojnega in medvojnega dela naših ljudi, nam mirovna konferenca nikdar ne bi prisodila obmejnih krajev Jugoslaviji. — Kje ste bili vi vsi, ki ste pridrveli kot divjaški orjunci v naše kraje? Eni ste krivili svoje hrbte kot avstrijski oficirji pred našimi tlačitelji, drugi ste italijancili, a tretji ste se hlače trgali po šolskih klopih, ko so naši ljudje delovali za narod noč in dan, zanj žrtvovali vse svoje sile, zanj trpeli, bili ob izbruhu vojske zaprti in so morali prenašati še mnogo drugih muk.

In sedaj bi ti orjunci, ti divjaki radi nas učili narodnega mišljenja in delovanja!

Dosedaj smo še kolikor toliko mirno gledali divjanje Orjuncem. Odslej ne več! In vi fantje in možje! Sami vidite, da se Vas bojijo. Zandarje pošiljajo nad Vas. Vohunijo za vsakim našim korakom. A povemo vladi, povemo orjuncem: Ne boste nas!

Kmetje, taki so liberalni učitelji in advokati!

(Poročilo od Sv. Marjete na Dravskem polju.)

Pregovor pravi: povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem, kdo in kaj si; ali še bolj po domače povedano: gliha vkup štrija. Zato bom kratko poročal, s kom imajo prijateljstvo in zvezo naši verni samostojni kmetje,

morebiti že v polnem diru za nami! Vsak hip utegnemo zagledati belo čelado angleškega častnika tamle na pešeni valovnici —!»

Toda razočaranja, ki jih je doživel, so naredila polkovnika hladnega in nezaupnega.

«Ni jim treba priti, ako ne pridejo zadosti močniki!» je zagodel. «Tle ljudje so dobro oboroženi, imajo izvrstne poveljnike in tu na svoji zemlji se bodo besno borili!»

Ustavil se je in pokazal na Arabce.

«Poglejte!» je dejal.

Solnce je zahajalo. Orjaška rdeča obla je lezla v vijoličasto meglico, ki je zagrinjala večerno obzorje.

To je bila za mohamedance ura molitve.

Svoje molitve preproge so si sneli s kamel, se obrnili na vzhod, proti Mekki, svetemu mestu in središču mohamedanizma, poklekali so in molili —.

In kako so molili, ti fanatični mohamedani! Marsikateri katoličan, «kulturni» človek, ki se sramuje sneti klobuk, ko zvoní Angelovo pozdravljenje, bi se lahko šel učiti k tem poldivjim, «nevernim» mohamedanom. Ne zmeč se za Evropejce, z žarečimi očmi in obrazi, ki je v njih gorelo hrepenenje, vsi zamišljeni in zatopljeni so se priklanjali, so stezali roke, so vstajali, poklekovali in pripogibali čelo do tal, vneto, goreče, kakor moli le tisti, ki ga vera prešinja do zadnje žilice, do skrajnega kotička v srcu —.

Zamišljeni so jih gledali ujetniki in marsikateremu so se pač vsiljevale čudne misli, ko je primerjal te divje sinove puščave in njihovih vero s svojim lastnim verskim življenjem.

Solnce je zašlo, molitev je bila pri kraju in Arabci so vstali. Rog je hrapavo zapel in ujetniki so razumeli, da bodo morali potovati vso noč, kot so potovali ves dan.

kakšno «gliho» si oni iščejo. To so pokazali o priliki sokolske prireditve v Margečkem, ki sta jo skupaj zbobnala slaboznana učitelja Jarc in Kovačič. Bil je baje tam dr. Šalamun, liberalni advokat iz Ptuja, odbornik pobalinskih razgrajev, ki se jim pravi Orjuna, katere je celo minister imenoval tolovajsko bando. Kot liberalni advokat je dr. Šalamun strupen sovražnik kmetskega stanu in vere ter cerkve. Zato so ga kot agitatorja za časa volilnega boja kmetski ljudje, celo na Gori, kakor so poročali časniki, odklonili ter ga niso hoteli poslušati. Samo naši margečki in prepolski samostojneži so tako zaslepljeni, da pobirajo take liberalne advokate, ki jih nikjer drugod ne marajo. Kakor so naši sokolsko-liberalni samostojneži pravili, je prišel v Margeško in baje celo imel slavnostni govor znani liberalni petelin dr. Irgolič z nekaj orjunci iz Maribora. On je znan, kako slabo je gospodaril z denarjem mariborske hranilnice, znan je kot sovražnik vere in krščanskega zakona, o katerem ima bolj turške pojme. Z liberalnimi advokati je prišlo tudi k našim samostojnežem nekaj pretepačev in tolovajev iz liberalne advokatske šole, to so pobalinski orjunci. V vasi sami niso upali izzivati, ko so prišli na gmajno, so kričali živijo Orjuna. Mi vam pravimo: vi mestni pobalini in ljudje tolovajskih manir iz šole liberalnih advokatov, ostanite doma, vaše divjaške sokolske liberalno-advokatske «omike» mi ne potrebujemo. Vi ste gnojna bula na telesu slovenskega naroda, a naše ljudstvo bo to gnilobo izrezalo, ta plevel izruvalo, pa tudi obračunalo z organizatorji in učitelji teh tolovajskih band, kakor jih beograjski minister imenuje, z liberalnimi advokati in učitelji. Pride tudi sodni dan za naša, za orjunske tolovajstvo navdušena učitelja Kovačiča in Jarca. S tolovajsko bando se družita, bota tudi primerno plačilo dobila. Ne pozabita: Kdor se med otrobe meša, ga svinje požrejo! Učitelji, ki se družijo s tolovajsko bando, bi naj bili vzgojitelji naših otrok? Seveda, učitelj Jarc je že dostikrat pokazal, da je mojster v pobalinstvu in barabstvu, zato ga tako vleče k Orjuni. Da je Jarc strašen prijatelj kmetov, je pokazal že večkrat, saj je javno pravil, da kmetu predobro gre, da premalo davka plačuje, da jim bo on davek zvišal, če jim ga drugi ne bodo. Saj vemo dobro, liberalni advokate in učitelji bi radi s silo, s tolovajsko Orjuno strahovali slovensko ljudstvo, da bi ga mogli izsesavati s pomočjo srbskih kapitalistov in mu nalagati večje davke. Zato hočejo za Orjuno, ki je sestavljena iz Sokolov, preprečiti samostojnost Slovencev in nas posrbiti. Zdaj smo vam na kratko opisali družbo naših samostojnežev. To, kar je med Slovenci najslabšega: liberalni advokati, od nekdanj sovražniki slov. ljudstva, zlasti kmetskega, in marškompanije liberalnih brezverskih advokatov, to so Sokoli in tolovajska Orjuna pod vodstvom liberalnih učiteljev, to je gliha, s katero vkup štrihajo naši samostojni kmetje. Te bande se kot kuga ugiblje vse, kar še je pametnega in poštenega, in je zato pri zadnjih volitvah dobila brco. Le med našimi kmetskimi samostojneži se še najdejo taki, ki se še jim oči niso odprle. So pomilovanja vredni zaslepljenci. Mi jih pomilujemo, še bolj pa njihove otroke. Spomnili bi jih samo na pregovor: po slabi tovaršiji rada glava boli. Ali si more kdo misliti bolj slabi prizor, kakor je ta: sloveski kmet vprežen v voz liberalnih advokatov, liberalnih učiteljev, brezverskega Sokola in tolovajske ro parske bande Orjune? Ta žalosten prizor smo gledali v Margečkem. Z veseljem pa je gledal ta prizor propadli kandidat Dobnik, ki tudi pravi, kakor njegov svak Jarc, da Slovenci premalo davka plačujemo in pa njegova boljša polovica, kateri je že prej smrdel slovenski jezik in kmetsko ljudstvo, zdaj pa ji vendar nekaj diši, namreč roparska Orjuna. Dober tek želimo, ker smo uljudni.

Belmont je zastokal. Upal je do zadnjega, da jih bodo Angleži dohiteli še preden odrinejo. Pa vdati se je bilo treba v neizogibno usodo in upati na drugo prilžnost.

Hlebec kruha je dobil vsak, črn je bil, suh od vročine, pa oh, kedaj jim je najizbranejši umotvor ladijskega kuharja dišal tako dobro kot ta skorja beduin-skega kruha iz durine meke —! In — kako nečuvno razkošje! Kozarec vode je dobil vsak, kajti polni mehovi Abd Er-rahmanove čete so obilo zadostovali za vse.

Ko so bile utešene njihove telesne potrebe, se je tudi v njihove duše vrnila dobra volja in zlezli so na kamele če že ne veseli, pa vsaj potolaženi, in z nekakim radovednim zanimanjem so zrl v bodočnost. Da bi telo tako radevolje ubogalo dušo, kakor se duša hitro prilagodi telesnemu razpoloženju, kak raj bi bil na zemlji!

Stuart je mirno obsedel na pesku, govoril in se smejal samemu sebi, Arabci se niso zmenili zanj. Njegov beli obraz je sijal skozi večerni mrak.

«He, dragoman», je vzkliknil Cochrane, «povejte jim, da so pozabili gospoda Stuarda!»

«Bi nič ne pomagalo», je odgovoril Mansur. «Pravijo, da je predebel in da ga nočejo vlačiti seboj. Umrl da bo itak, čemu bi se mučili z njim —.»

«Nočejo ga vzeti seboj —?» je razdraženo vpil Cochrane. «Za Boga, mož bo poginil od žeje in lakote! — Kje je emir? He!» je zavpil, ko je prijezdil mimo črnobradati Ali Wad Ibrahim, — z glasom, kot bi imel pred seboj lenega vojaka.

Poveljnik mu ni odgovoril. Nekaj je rekel enemu izmed beduinov in ta je sunil kopito svoje puške polkovniku med rebra.

(Dalje prihodnjik.)